

LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

EL CANTAR DEL DIA

Soch bella y avuy debuto:
bons crítichs, enteniment:

el periódich que m' alabi ..
no quedará descontent.

CRÓNICA

QUAN, anys enrera, arribà á Barcelona la notícia de que 'ls oficials de la reserva de Santa Coloma de Farnés estavan en capella á Girona, pera ser fusellats á la matinada següent, se promogué un moviment general de pietat y de protesta: se tancaren las botigas y 'ls teatros suspengueren las funcions que tenian anunciadas.

No hi hagué necessitat de cridar als empresaris per' incitarlos á unirse á la manifestació de tot un poble que reclamava la salvació de la vida de dos sers humans; ni las autoritats s' atreviren á cridar-los, com ho haurían pogut fer, dihéntlos: — ¿Qu' es aixó de protestar? Si no feu funció 'us recordareu de nosaltres!

Perque en materia d' espectacles públichs y en molts altras materias, las autoritats tenen la paella pel mànec, com de una manera ben clara s' acaba de veure ab moui de la mort del Papa Lleó XIII.

No 'l día mateix que va saberse, ni tampoch l' endemà, sino tres días més tart, sens dupte per haver rebut ordres superiors, se 'ls va ocorre *invitar* á las empresas á no donar funcions en senyal de dol. Y naturalment, las empresas totes, comrent al primer cop d' ull l' alcans de certas *invitaciones*, van resignarse á donar gust á las autoritats, á ferlas quedar bé davant dels seus superiors.

Havent obrat aixís, veritat es que van perjudicar-se, perjudicant al mateix temps á las numerosas familias que viuen del teatro; pero aquests petits sacrificis solen cobrar-se en benévolas tolerancias, quan per motius més ó menos voluntaris, se falta á las prescripcions dels reglaments de teatros.

— Hem pecat — dirán els empresaris al incorre en falta. — Pero recordi, Sr. Gobernador, que quan la mort del Papa Lleó XIII varem suspendre la funció.

Y 'l gobernador, prenent ayres de sacerdot celebrant, dirá fent la creu ab la má dreta:

— Sent aixís, en nom de Lleó XIII, *ego te absolvo*.

***

¡Hermós país el nostre, en el qual tot se santifica, hasta la Hipocresía!

Santa Hipocresía... ¿Quín dupte té, qu' en els temps actuals es aquesta la santa qu' está en més gran predicament?

Però, á lo menos, ja que la Constitució del Estat reconeix la tolerancia de cultes y 'l dret perfecte que té cada ciutadá á no professarne cap, deuria deixarse bonament que cada hñ fes las ofrendas que millor li vingués en ganas, á la santa tutelar de tants y tants tartufos, com corren y campan per aquest mon, sense que may s' imposés una norma de carácter general y obligatoria pera tots, pera 'ls creyents y pera 'ls incréduls.

En el cas present calía deixar als empresaris en plena llibertat de obrar com tinguessin per convenient, consultant la seva conciencia católica y fins els seus interessos, si ab la conciencia no 'n tenían prou. De segur que si haguessin comprés que 'l públic barceloní, afligit per la defunció de Lleó XIII, no aniria als teatros, expontáneament, sense necessitat de aquellas finas invitacions que á tant obligan, haurían prescindit de donar funció.

Y la gent que viuen de l' escena s' haurían resignat més fácilmente que avuy, á dedicar un día de dejuni de sou á la bona memoria del difunt pontífice.

Perque, lo qu' es ara, dada la forma en que s' ha

procedit, no serán oracions ni pregarias, las que haurán sortit de la seva boca pecadora.

***

BONA NOTICIA

— Alegreuvos, que aviat sabreu qu' es el papa!...

No vull pecar de maliciós; pero casi arribo á creure que 'ls medis empleats pera evitar que 's donguin funcions de teatro, reconeixen per causa l'afany de que lluheixin més, y monopolisin en absolut l'atenció del públich las vistosas y solemnes ceremonias á que dona peu la mort de un Papa, las quals, com casi totes las del culte católich, tenen també molt de teatrals.

Els que las practican, en un cas tan extraordinari, no están per competencias. En certa manera constituixen un *trust*: el *trust* de la curiositat pública.

El Vaticà queda convertit en un gran escenari, visible en tot el mon, gracias als medis qu'emplea la premsa en comunicar *urbí et orbe*, 'ls més ínfims, els més insignificants detalls del espectacle.

La mort del protagonista; la verificació de la defunció efectuada, no pels medis prescrits per la ciencia moderna, sino tal com ho feyan els románs desde molt ávants del cristianisme, ab tres copets de martell sobre 'l front del cadáver; després l'embalsamament del difunt; la seva exposició, degudament vestit y engalanat, primer en una de las cámaras vaticanas, y després en una capella pública, ab els dos peus, calats de vermell enfora de la reixa, á fi de que la multitud enllemínida, 's pugui donar el regalo de besarlos... ¿no es veritat que tot aixó constituïx una serie de quadros escénichs de primer ordre?

Fins l'intervenció dels metjes, temerosos de que trobantse el cadáver buyt de dintre, y pesant molt poch, ab el contacte de la multitud pugni cap girarse, adquirint una postura ridícula, constituïx un incident molt humá, ab certa picantó de divertit y

molt propi pera donar amenitat al espectacle.

Y un cop realiat el sepeli del cadáver, quan arriba l'hora de designarli substitut, per més que l'última part de l'obra—una verdadera comedia d'intriga—s realia á porta tancada, coneguts els antecedents y presentits els compromisos dels qu'ella están cridats á pèndrehi part ¿quí es capás de sustreure's al gran, al poderós interés que desperta? ¿Per ventura no 's cotian las majors ó menors probabilitats d'èxit, de tals ó quals cardenals, aspirants á la tiara? ¿No 's fan apostas, com als Frontons y als Hipódromos?

Espectacle complert y variadíssim contra 'l qual en va intentarían competir las empresas de teatro.

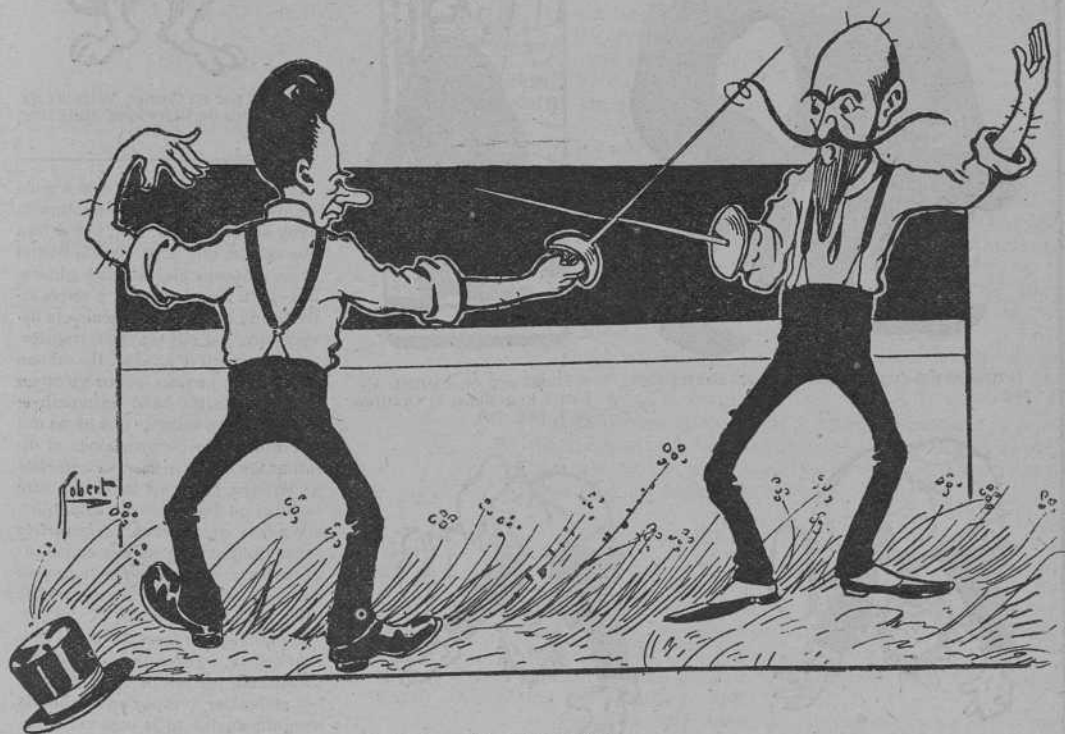
..

A Barcelona mateix, va tenirse noticia de la mort del Papa, pocas horas després de ocorreguda. ¿Hi havia res més natural, que las iglesias, com á més interessadas en el luctuós succés, s'entreguessin desde 'ls primers instants á las manifestacions de dol, que 'ls sugerís l'amor y la pietat?

Donchs, no senyors. Per més que sapiguessin la gran desgracia, no podían donarse per enteradas. Calia que se 'ls dongués coneixement del fet, ab tot el ceremonial de rúbrica. Y entre tant, si l'ànima de Lleó XIII se troba al Purgatori ¡que pateixi! El ceremonial es lo primer.

Un ceremonial també revestit de cert espectacle pintoresch. Municipals de caball, ab glassas al bras, el Porté de la Catedral endolat, dos carruatjes també de dol, y dintre de un d'ells, l'Arxipreste de la Catedral, recurrent, una per una, totes las iglesias,

¡AIXÍS ESTÉM!

—Jo dich que la bella es bella.
—Jo dich que la bella es xata.
—Prenc aixó com un insult...
—Corrent.

—Donchs ¡en guardia!

—¡En guardia!

TIMOS ARTÍSTICHS

Publicat pel *Chips* de Londres, 24 Juny 1899, pág. 1.

Timat per en Cornet. Vejis *LA ESQUELLA*, 28 Desembre 1900, pàgina 824.

Publicat pel *Chips* de Londres, 24 Juny 1899, pág. 5.

Timat per en Cornet. Vejis *las Hojas Selectas* de Barcelona, Maig 1902, pág. XII.

Publicat pel *Jugend* de Munich, 11 Febrer 1899, pág. 1.

Timat per en Cornet. Vejis *LA ESQUELLA*, 31 Octubre 1901, pág. 730.

Publicat pel *Chips* de Londres, 24 Juny, 1899, pág. 1.

Timat per en Cornet. Vejis *LA ESQUELLA*, 23 Agost 1901, p. 570.

A titol d'informació i com a mida de desinfecció artística publicuëm avuy aquesta plana. Molt temps feya que sabiam que 'l Sr. Gayetà Cornet es un ignocent plagiari, tan admirador de 'n Caran d'Ache y altres artistes que ab molta freqüencia la devoció que per ells sent se li transformava en esperit d'anexió. Ho sabiam y callavam, perque ¡pobre xicot! en una cosa ó altra ha d'entretenir-se; pero avuy, en vista de que hi ha qui té l'humorada de proclamar al diminit Cornet *el primer caricaturista de la terra*, creuriam faltar al nostre deber si no demostressim al públich els punts que 'l *gran caricaturista* calsa, donant una mostra de las enginyosas manyas de que 'l noy se val pera compondre 'ls seus *genials* dibuixos.

No publicuëm mes plagis del eminent artista, á pesar de que 'n tenim un arsenal, perque ni *LA ESQUELLA* pot malgastar l'espai en semblants insignificancias ni la cosa val la pena. Ab lo reproduhit n'hi ha prou: ara, 'l públich jutjará.

tots els convents, totes las casas religioses, que á Barcelona, no son pocas. Y trobant per tot las portas tancadas—per haverse aixís convingut—ab algú preparat darrera pera rebre la visita.

L' Arxipreste baixa del carruatge y truca:

—Pam, pam, pam...

—¿Quí hi ha?

—El Papa es mort. Encomeneulo á Deu. Quan toquin á morts á la Catedral, toqueu.

¡Galdosa manera de perdre temps, á la entrada del sigle XX, en plé reynat del teléfono y l' automóvil.

P. DEL O.

BROTS TENDRES

Educat ab teorías inhumanas
fillas sols del despit
jo creya que la dona era un diable
que sols quan feya mal era felís
pero 't vaig trobá á tu y desde 'llavoras
crech qu' es la dona un sér tan bó y senzill
que l' enganya 'l primer que sab parlar' hi
de cosas qu' á son cor fassin sentir.

Quins tips de riure 'm faría
quan veig que plora la gent
si no fos que 'ls tips de riure
á mí 'm fan plorar també.

Llensat en aquest mon tan plé de ciencia,
després de molt lluytar
vaig perdr'hi 'ls sentiments y l' ignocencia
per 'apendr'hi una mica d' experiencia
que may 'm he sapigut aprofitar.

Ab molts petóns sense foch
y ab miradas estudiadas
ique n' heu fet de mal al mon
las donas desenganyadas!

Jo soch com la papellona
qu' estima al foch que la mata;
qu' al final morir de gust
no pot ésser cap desgracia.

RUY DE GORCH

LA CAYGUDA D' UN CRÍTICH

Per no tenir bona vista,
repara en quin trance 't veus:
avans d' alabá á un artista
mira bé hont posas els peus.

QUE NO HI TORNI MÉS

¡Bonich viatge el que la banda municipal barcelonina acaba de fer á Valencial

Si hem de creure las lamentacions que á tots els vents ha llensat á la seva tornada, injusticia com la que ab ella s' ha comés á la ciutat del Turia, no s' havia vist á la terra desde que sobre 'l paper pautat hi ha fusas y bemols.

Tothom ho diu; la premsa valenciana, el públich, els inteligents: en el certámen de bandas, la de la ciutat de Barcelona mereixia el primer premi. ¡Y van donarli 'l tercer!

¿Per qué aquesta preterició arbitraria y irritant, que subleva fins als temperaments menos filarmónichs?

¿Volen saberho?

La ditxosa projectada aliansa franco-espanyola 'n té la culpa.

Per rara que la explicació sembli als lectors, aquesta es la veritat neta y pelada: el fallo del certámen de Valencia, més que 'l Jurat musical, l' ha pronunciat el nou ministre d' Estat, excelentíssim senyor comte de San Bernardo.

Concebuda pel nostre embaixador á París, la *tupinada*—que aixís pot calificar-se—va ser combinada per telégrafo.

—Senyor—pareix que va dir en León y Castillo al nostre flamant ministre,—la banda del segon regiment d' enginyers de Montpellier vé á Espanya. Si sabeu aprofitar bé tan magnífica ocasió, la aliansa está feta.

—¿Cóm haig de procedir per' aprofitarla?

—La banda va á Valencia...

—Perfectament.

—Allá pendrá part en un certámen...

—Endavant.

—En aquest certámen hi haurá tres premis...

—Voleu dir que convé que la banda francesa 'n guanyi un?

—El primer, que consisteix en vuyt mil pessetas. Ja us asseguro jo que al esbombarse la noticia, Fransa s' inflará d' orgull y totes las dificultats que per ultimar l' anhelada aliansa 's presentan quedaran desvanescudas en un moment.

—Podeu donarho com á fet. Saludeu de part meva á la muller de 'n Loubet y diguen á *missiu Combes* qu' es més maco que 'ls franchs.—

Se circularen las ordres oportunas, 's dongueren instruccions al mestre Bretón que figurava en el Jurat... y justa la fusta.

Aquí tenen vostés cóm y de quina manera la banda d' enginyers de Montpellier se 'n ha endut el primer premi y la municipal de Barcelona ha tornat á casa trayent foch pels caixals.

Lo que á primera vista 's desprén d' aquesta historia, es que la aliansa hispano-francesa, tot just en el período d' incubació, ja ha produhit una víctima. De no haverhi hagut aquest comensament de pacte internacional, la copla de 'n Sadurní—aixó ho diu tothom—se 'n hauria emportat las vuyt mil pessetas del primer premi.

Y es que en Metternich tenia rahó. «No hi ha res tan hermós com las aliansas,» deya 'l famós diplomátich: «O sino, mireu l' aliansa del home y 'l caball.» Y ab molta sorna anyadia: «Lo que convé es no ser caball.»

A jutjar per las senyas que de Valencia 'ns en.

vían, caball de Fransa serà Espanya en el maridatge que ab la nació vehina están preparantnos els nos tres polítichs.

La perspectiva no pot pas ser més bonica. Nosaltres bufarem, nosaltres rascarem, nosaltres farem la feyna .. y Fransa se'n endurà la gloria... y 'ls quartos.

Veritat es per xó que, encare que aixís succeixi, la *primad* no 'ns ha de venir de nou. A Espanya ja hi estém fets á realisar negocis de aquest género.

Y aquí la experiència no 'ns ensenya res.

* * *

Al qui pot y deu ensenyarli alguna cosa es al Ajuntament de Barcelona.

¿Qué dirán, després d' aquesta planxa, els entusiastas concejals que ab tan empenyo abogaren per que la banda municipal anés á Valencia?

—Sí,—deyan, alsant els brassos enlayre, com si

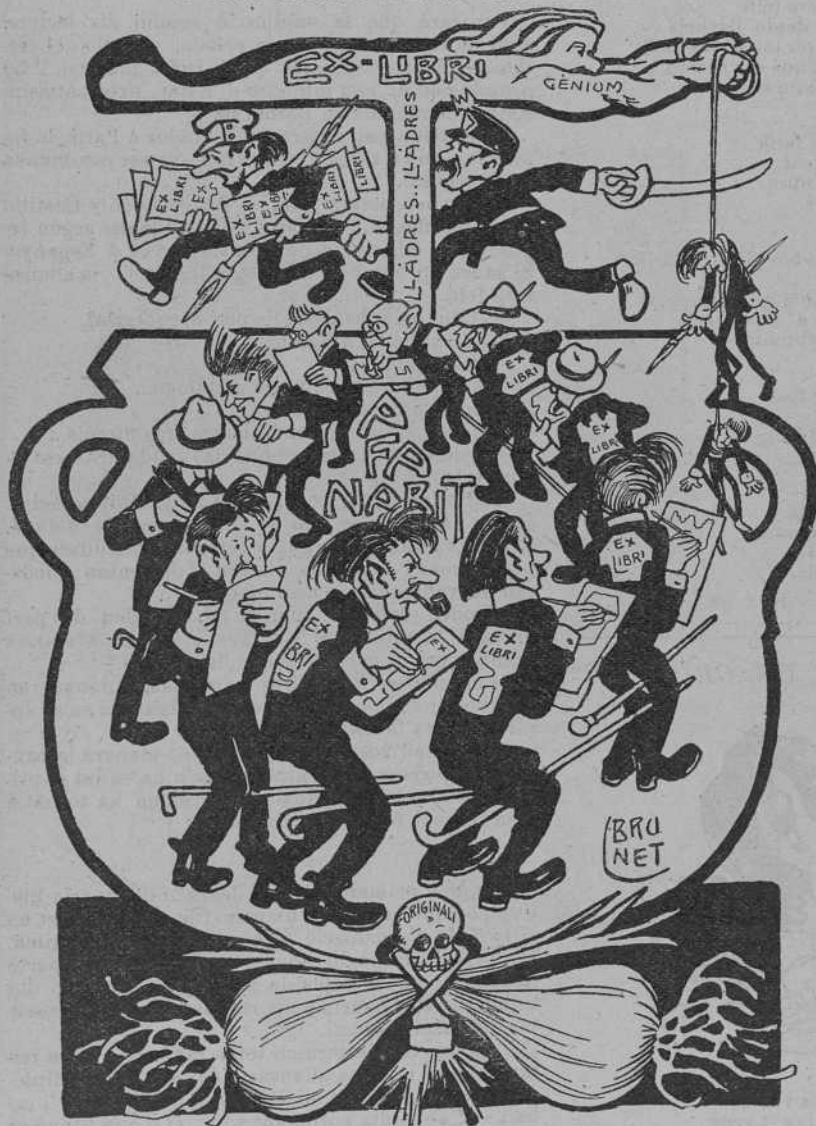
d' aquest viatge dependís la nostra salvació:—la banda barcelonina no pot retxassar l' invitació que li han dirigit els paysans de 'n Peris Mencheta; ha d' anarhi per deber, per cortesia, per fer reverdir els seus llozers, per conquistar renom y gloria per la nostra ciutat!...—

Ja la veuen la gloria y 'l renom que la indignada banda acaba de conquistarnos Un botxorno com una casa y un planter de qüestions y fins potser de complicacions internacionals.

Diran que no essent el fallo just, el xasco no hi es... Apart de que discutir las decisions d' un Jurat sempre es ridícul per alló de que «quan guanyas trobas qu' está bé y quan perts diu que no val,» ningú podrà deixar de convenir en que l millor dels daus es no jugarlos.

Pica ja en historia aixó de que una banda que tants diners ens costa y que pel nostre recreo ha sigut organisaada, sempre, per fas ó per nefas, hagi de ser fora de Barcelona.

L' EX-LIBRI DELS EX-LIBRIS

¡Llorad, llorad, gitanos!
¡Todos en él pusisteis vuestras manos!

No tenim, á bon segur, la música municipal perque 's passeji per aquí y per allà guanyant premis y apilant coronas, sino perque 'ns deleyti á nosaltres y 'ns toqui alguna cosa un parell de días cada senmana.

¿Qué li contestariam á una cuynera que tinguessim y 'ns vingués demanant permís, un día per anar á fer un puré al principal y un altre per pujar al pis quart á coure unas croquetas?

—La feyna la té aquí, noya, y no á las altres casas,—li diriam.

—Es que com jo soch tan bona cuynera, aixó á vostés els donará mol renom.

—No—replicariam nosaltres:—no estém per renóms, sino per tenir ben servida la nostra taula.—

La banda municipal ¿no es barcelonina?

Donchs que s' estigui á Barcelona.

Una banda de *sa casa*, á sa casa deu haver de quedarse.

Que rodant pel mon, ja veu lo que s' hi arplega: soleyadas y disgustos.

A. MARCH

¿VOLS ÉSSER PAPA?

Pósa't ho al cap.

Per provehir allá á [Roma] la gran cadira papal.

imireu si n' hi ha hagut de broma!
Fins per mes d' un cardenal
parodiant á n' en Zorrilla,
s' haurá vist representada
l' escena del: *Esta silla,*
camarlingo, *está comprada.*

[Quan *cóncavas* aventuras
haurá vist Roma aquests díes!
Diu que de candidaturas
n' anavan plenas las *vías*;

Las romanas caprichosas
que 'l catalá saben bé:
«*Papa?*—deyan bonas mossas—
Al qu' ho vulga l' en faré.»

«Si n' hi ha hagut de cabilleos,
pretexos y manganillas
per arreglá entre tants neos
unas cosas tan senzillas!

Pro es ciá: ¿Quína solució
pot darhi aquella gent santa
si casi sense excepció
tots ja passen dels seixanta?

Ja tenen sort que la gresca
ha estat un xich lluny d' aquí,
y 'ns ho havém pres á la fresca
que ja es tot lo que 's pot dir'.

En aquests temps de caló,
d' odis encesos, y vagas...
[No 'ns faltaria sinó
que 'ns cayguessin altrás plagas!

Prou qu' hem llegit no sé quants
artículos extraordinaris!
[Y quin cop de mareja 'ns
els *papa-natas* dels diaris!

Jo que ja estich *empapat*
y empipat de tant Sant Pare,
me sembla que 's tría aviat
un cap per una tiara.

Per portar la mitra aquella
ab tres rengleras de rosca,
¿es necessari un *Oreglia*
ó 's necessita una closca?

Si fos del Sacre Col·legi,
donchs, els diria: [Al cap som!
Poséula en el cap qu' es vegi
que sigui un cap... com un pom. (1)

Ni que li falti 'l cervell
pot molt ben servir per Papa;
enfonsada hasta 'l clatell
la tiara tot ho tapa,

Y prenent per experiència
aquesta máxima rancia
y obrant en sa conseqüència,
tiro al *Cónclave* una instancia
per ocupar la cadira
si es qu' encare está vacant,
puig sembla extrany si bé 's mira,
que 'l ser *papa* costi tant.

Aquí no costa pas gayre
y aquell que s' ho posi al cap
no rebrá may un desayre:
Si no es *papa*, será un *pap!*

Fins pot ser l' home mes bleada
quefe d' una religió:
si no es de la Santa *Seda*
ho será del Sant *Cotó*;

Gracias á nostras paysanas,
tot el qui es bó per casat
no 's queda may ab las ganas,
aquí, d' arribá al *papat*.

Si no té dolencia grave
y es cristiá sens frau ni engany,
ab *con-clave* ó sense *clave*
pot ser *papa* avants d' un any.

PEP LLAUNÉ

(1) D' escala.

ELDORADO

S' ha estrenat darrerament *La Musa*, un idili en tres actes mes propi para 'l libre que para 'l teatro. Es la primera producció dramática de 'n Salvador Rueda, un poeta, eminent sí, pero que tan sols s' ha distingit en el género íntim y poemático havent arribat ab ell a adquirir el títul de notable romancer popular. Al lliensar aquesta obra, plena de imatjes verdaderament hermosas y vestida ab un trajo rítmich que dona gust de sentir, ha procurat atenuar la mala impressió que al públich produheixen una serie de epissodis carrinellons y escenas enopidas, presentant *La Musa* com á *poema bucòlich*. L' acció, que 's d sarrolla pels voltants de Málaga, es á plé sol y el quadro resulta simpático y alegre.

Els actors varen posarhi tota sa voluntat, y respecte á la presentació no hi va haver res que dir.

Han alternat ab aquesta obra novas representacions de la valenta y aplaudidíssima comedia de Galdós, *Mariucha*, que cada día es mes ente-a per la gent y pels actors, que procuran sustreures de alguns *lunares* que desvirtuavan la execució en els primeis díes.

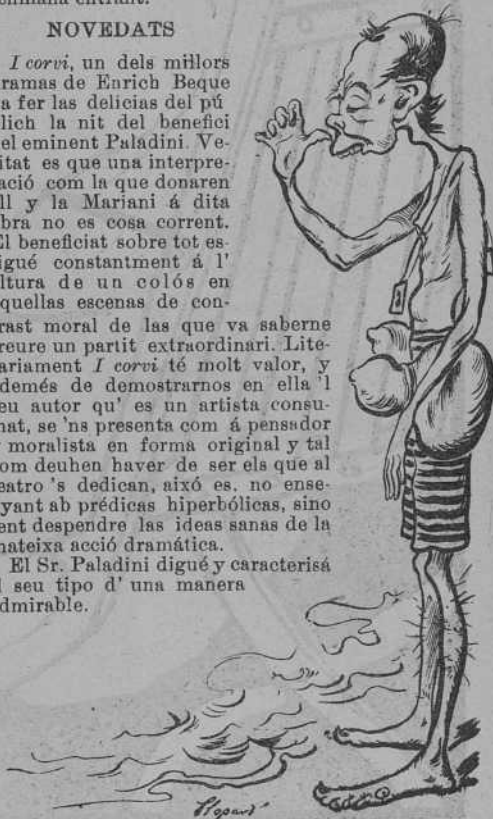
Per aquesta senmana estava anunciat l' estreno de *La escalinata de un trono* de Joseph Echegaray, drama que, segons tenim entés será molt *discutit*, y de qual obra pensém parlarne la senmana entrant.

AVANS DE LLENSARS'HI

NOVEDATS

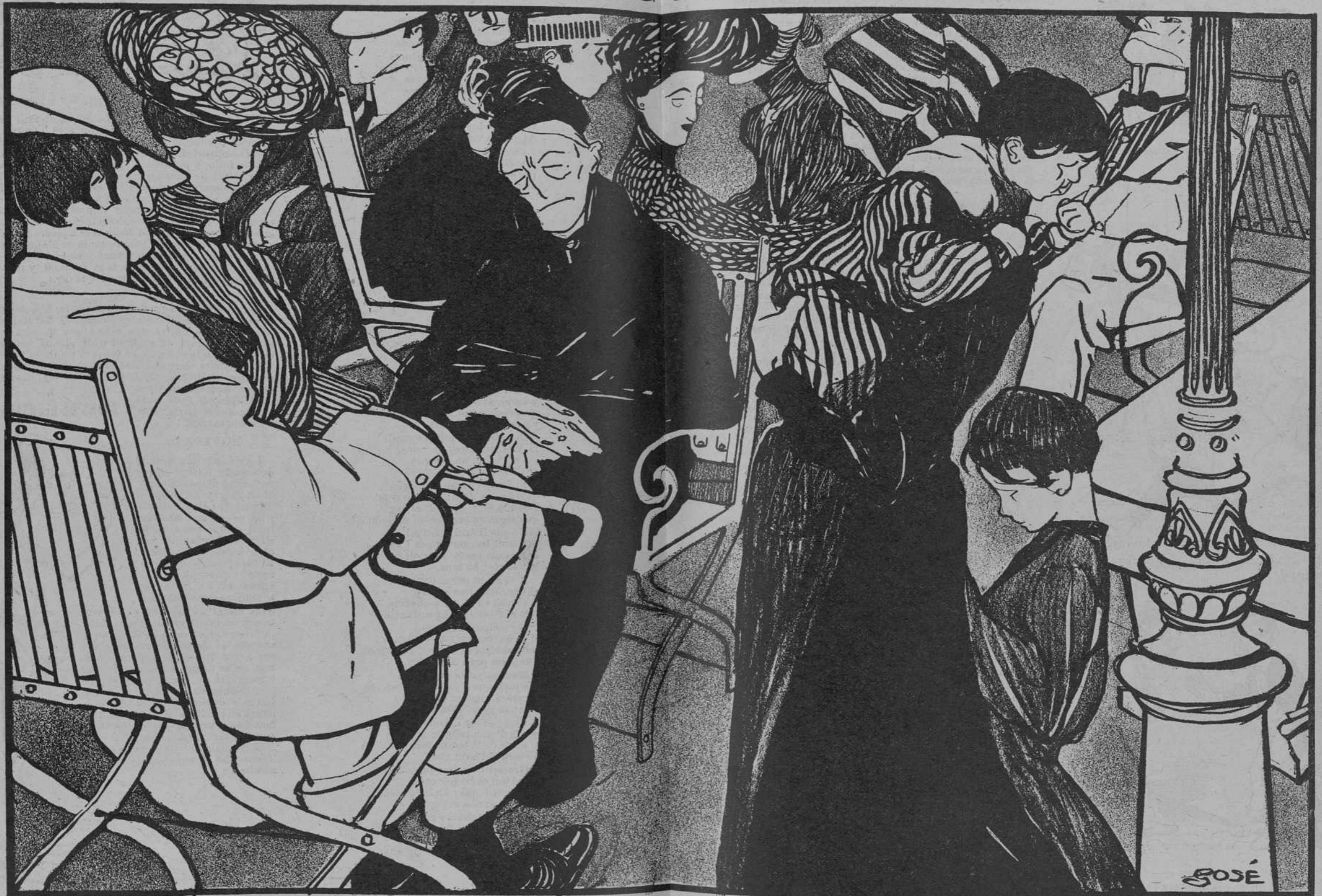
I corvi, un dels millors dramas de Enrich Beque va fer las delicias del públich la nit del benefici del eminent Paladini. Veritat es que una interpretació com la que donaren ell y la Mariani á dita obra no es cosa corrent. El beneficiat sobre tot estigué constantment á l' altura de un colós en aquellas escenas de contrast moral de las que va saberne treure un partit extraordinari. Literariament *I corvi* té molt valor, y además de demostrarnos en ella 'l seu autor qu' es un artista consumat, se 'ns presenta com á pensador y moralista en forma original y tal com deuben haver de ser els que al teatro 's dedican, aixó es, no ensenyant ab prédicas hiperbólicas, sino fent despendre las ideas sanas de la mateixa acció dramática.

El Sr. Paladini digné y caracterisá 'l seu tipo d' una manera admirable.

—Al menos, si hem de morir,
morim en gracia de Deu...

AL PASSEIG DE GRACIA

La fam demanant caritat á la gana.

Dibuix de GOSÉ

LA QÜESTIÓ PALPITANT

—¡Bona l'hem fetal... Ara s'ha descobert que 'ls de la *Veu* també hi vam anar!...

—¡Ja t'ensenyaré jo á posar en ridícul á una bella coneguda meva!

—Res!... Vaig dir que la *Chelito* no tenia rahó, ell va replicar que sí, vam acalornos... y 'm va fer aquesta cara.

L'últim estreno que 'ns ha donat la estudiosa companyia de Novedats ha sigut *La Cornice*, de Pierre Wolff. Obra de género més alegre que la anterior, tot seguit entrà pels ulls del públic, embabecantse aquest ab el tipo de la protagonista qu' es realment superb, y en el que l' autor hi aboca sens dubte tota la refinada observació d' un psicòlech excelent.

La obreta, que en el fondo tanca també una tendència altament moral, agrada á la concurrència y la interpretació deixá plenament satisfets als mes exigents.

TÍVOLI

Acabada sa tasca, després de una brillant campanya, la companyia que baix la direcció del mestre Enrich Morera venia treballant en aquest teatro, s' baurá inau gurat, segons s' anunciava, una temporada d' ópera ab un quadro modest pero valió el qual obehint la batuta del ja popular mestre Baratta, estrenará el dia del debut la celebrada ópera *Andrea Chénier*.

Y aixís que 'n Baratta acabi, que á tothom li vé 'l seu dia, altre cop tindré debut... el debut de l' *Alegria*.

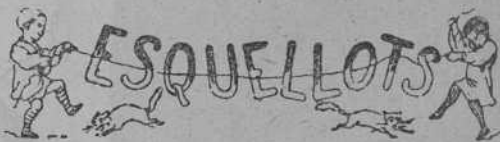
GRANVÍA

Una companyia dramática y de atraccions hi ha representat *Los hijos del Capitán Grant*, obra en la que s' hi guanyá una ovació el nen Llorens. La *Sevillanita* fou també molt aplaudida en els seus tangos. Finalment las academias naturals y transformacions que ab el títul de *Fine-Lux* s' hi presentan agradaren també als morenos que no 's cansaren de aplaudir el retrato de 'n Salmerón.

NOU RETIRO

¡Adeu *Chelito* dels meus pecats! ¡Adeu siau tangos de ma vida! ¿Quí sab quan vos tornaré á *fruir*... El *trop de zél* dels uns y la concupiscència dels altres us han abismat en el No Res. El simpátich empresari Sr. Gil, víctima de las passions carnals dels homes, ha carregat ab un mort, qu' ell no ha matat, al contrari, ja que 'l seu gust hauria sigut que 'l género hagués tingut vida próspera... com la tindrà, apesar de totas las multas y de tots els anatemas periodístichs el dia que torni á estar en dansa la *dansa ventrifuga*.

N. N. N.

A més del municipal, ja tenim un altre honor en litigi: l' honor de la premsa.

¡Amigo, quina manera més desconsiderada de ferlo anar en dansa aquests dias!...

Que la bella *Chelito* va dir aixó; qu' en Gil va declarar alló; que un periodista li demanava petóns (á la *Chelito*, no á n' en Gil); que un altre li demanava quartos; que un altre s' allargava fins á demanarli... qué sé jo quinas barbaritats...

Y vinga parlar de xampany, de tiberis, de bacnals, de sopars al *Lyon d' Or*, d' elogis periodístichs tributats á cambi de dádivas, de bombos que no sonan si no se 'ls unta...

¡Ay, senyor! Ja tenia rahó aquell: ¡Cómo está la sociedad!... Es á dir: ¡Cómo está la premsa!...

***

De totas maneras, ja que sembla que ha arribat el moment de declarar cosas y la bella *Chelito* ha ficat els dits á la boca á molta gent, LA ESQUELLA també vol declarar.

Y declara aixó: Que mav de la vida ha sopat ab aquesta tumultuosa tanguista, ni ha estat al seu quarto, ni ha tingut l' honor d'enrahonarhi en lloch, ni la coneix sinó per servirli y per la celebritat que últimament acaba d' adquirir.

Y *hagamos punto*, com deyan *El Liberal* y *El No-*

DEL ART... QUE NO BELLUGA

ticiero, tirant un púdic vel sobre aquest divertit galimatias.

La exhortació que al no compliment del famós *Se prohibe fumar* dels tranvías feyam la senmana passada als barcelonine, ha fet l'efecte desitjat.

Ja son molts els fumadors que, al pujar á un *inglés* obert, encenen el seu cigarret no més que pel gust de contravenir una disposició tan arbitraria.

Ho celebrém moltíssim. La qües tió es aborrrir l'aygua, ó millor dit, *aborrrir el fum*. Y si 'l senyor Boladeres continúa ab els seus tretze y per donar l'exemple s'estima més contemplar com els altres fuman... qu'escupi.

Pero qu'escupi fora del tranviá; que encare que aixó del *no escupir* no més ho suppliquin els senyors de la Anónima, tota vegada qu'es una mida de higiene elemental, nosaltres mateixos ens ho prohibim, y procurém que no 'ns hagin de dir—¡Sácalo!—com s'ha de sentir á cada pas el senyor arcalde... respecte al lletreret de *marras*.

Dilluns se feren en la Catedral els funerals en sufragi de l'ánima del Sant Pare.

Y, lo que deya la *plebe*, vejent'hi entrar tant senyoríu devot y tants concejals regionalistas:

—Vet'aquí que no entench de cap manera per qué un qu'era sant á la terra necessita oracions y missas pera entrar al cel.

—Déixinse de tonterías: quatre tochs de sanch de gat, y un llus de set ó vuyt días queda mes fresch que un gelat.

La sessió del Ajuntament de l'última senmana, vá resultar molt repicada.

Una mosca regionalista, 'l Sr. López Gómez va anar á posarse sobre 'l nas del Sr. Marial; pero aquést se la vá esquivar de una manotada. ¡Y quína

manotada! Ab una mica més la esclafa.

Perque de lo que vá dir el Sr. Marial resulta que sent el Sr. López Gómez individuo de la Comissió de Consúms, las tarifas de perfumeria, article en el qual el Sr. López Gómez hi neocia, varen ser rebaixaadas de 42 pessetas á 2.

Y aixis y tot, no 'n varen entrar més que 15,000 kilógramos, mentres que la Comissió actual ja 'n porta recaudat drets per 145,000.

¿No es veritat que aquesta perfumeria fá molt mala olor?

Apenas renovat el ministeri, don Guillem de Boladeres vá presentar la dimissió de arcalde.

—¿De serio vol *guillar*, D. Guillem?— vá preguntarli un seu amich. Y ell vá respondre:

—Fuji, tonto. Aixó no ho faig com á *Guillem*, sino com á *Boladeres*.

—Ah, vaja, ja entench: son *bolados*.

Y en efecte: 'l nou ministre li vá respondre qu'estava molt satisfet d'ell, y que continués fent la felicitat de Barcelona.

He rebut una atenta esqueja del Administrador general de Loterías, suplicantme que li fassi una mica de propaganda del sorteig de Nadal, del qual s'han posat ja á la venta 'ls bitllets corresponents.

Vaig á complaure á tan amable senyor.

L' indicat sorteig constará de 40,000 bitllets á mil pessetas cada un, que representan un total de 40 milions de pessetas de ingressos.

Els premis á que poden aspirar els jugadors ascendeixen á 2,000, més 3,999 reintegros, de import tots junts: 28 milions.

El banquer se contenta ab una petita ganancia de 12 milions.

Ja veuhen si es generós: no se 'ls queda tots.

***

Naturalment, l' ilusió de treure las primeras sorts, la possibilitat d' enriqueirse en un tancar y obrir d' ulls, fará que 'ls bitllets se 'n vajan com pa beneyt. Qui no pugui adquirir un enter, comprará un dècim; qui ni un dècim, una participació.

Perque 'l primer premi es de 5 milions de pessetas; de 3, el segón; de 2, el tercer; de 1, el quart y de 500 mil el quint. No hi haurá espanyol que no somihi ab ells.

Pero sumantlos trobarém que ascendeixen á 11 milions 500 mil pessetas, y ascendint las ganancias del banquer á 12 milions, ell es qui 'ls treu tots y encare li queda un pico de 500 mil pera pagar els gastos.

..

Queda complascut l' amable director general de

EL SENYORET A L' HISENDA

—... En fi, si 't portas bé, potsé un dia 't regalaré un mocador de mocar ó unas espardenyas novas.

Loterias. Ja li he fet la propaganda de la millor manera que se m' ha ocorregut.

Y ara afegiré que ha de ser ben avestrús qui compri un sol bitllet.

Y si á pesar de tot el compra, li estaré molt bé que 'l plomin.

La banda municipal torna de Valencia algún tant escorreguda.

L' any passat vá guanyar el primer premi; aquest any s' ha hagut de contentar ab el tercer.

Pero aixó de contentarse es un dir.

Per quant creyent que se li ha fet una injusticia, ha tingut á bé renunciarlo.

De manera que torna de Valencia, ab els instruments á la funerala.

Y á propósit de las festas de Valencia.

Un dels números que han tingut més éxit, ha sigut l' exercici de corre la pólvora, á cárrech de una comitiva de moros autèntichs vinguts expressament de Argelia.

Una festa genuinament africana que vá omplir d' entussiasme als valencians y als forasters.

Una supervivencia de las épocas passadas, en que moros y espanyols eram tots una mateixa cosa.

¡Y quí sab si també una senyal de un porvenir més ó menos pròxim!

La Catalana no ha tingut més recurs que suspendre 'l servey d' ómnibus que venia prestant entre Barcelona y Gracia.

Causa de aquesta resolució: el pésim estat del pis en els passos laterals del passeig de Gracia.

Aquellas montanyas russas han acabat per ferse totalment inaccessible.

L' *inglés* ha triunfat!

Ara las personas que utilisavan aquell medi de locomoció económich, poden donar gracias al Ajuntament per la seva dessidia en arreglar aquella vía.

Que á dreta lley hauria de cambiar de nom.

Ja no s' hauria de titular passeig de Gracia, sino passeig de la Desgracia.

Vels'hi aquí un cas curiós qu'espigolo en un periódich de París:

«El senyor y la senyora Hardy acaban de divorciarse per mútu consentiment.

»Tant bon punt pronunciat el fallo lliurador, convidaren als seus comuns amichs á un gran dinar. Y al servirse 'l *champagne*, 'l Sr. Hardy ha alsat la copa, brindant per la seva ex-muller, de la qual ha encomiat ab gran entussiasme las qualitats y las gracias.

» Llavors, ¿per qué l' ha deixada?—preguntará 'l lector.

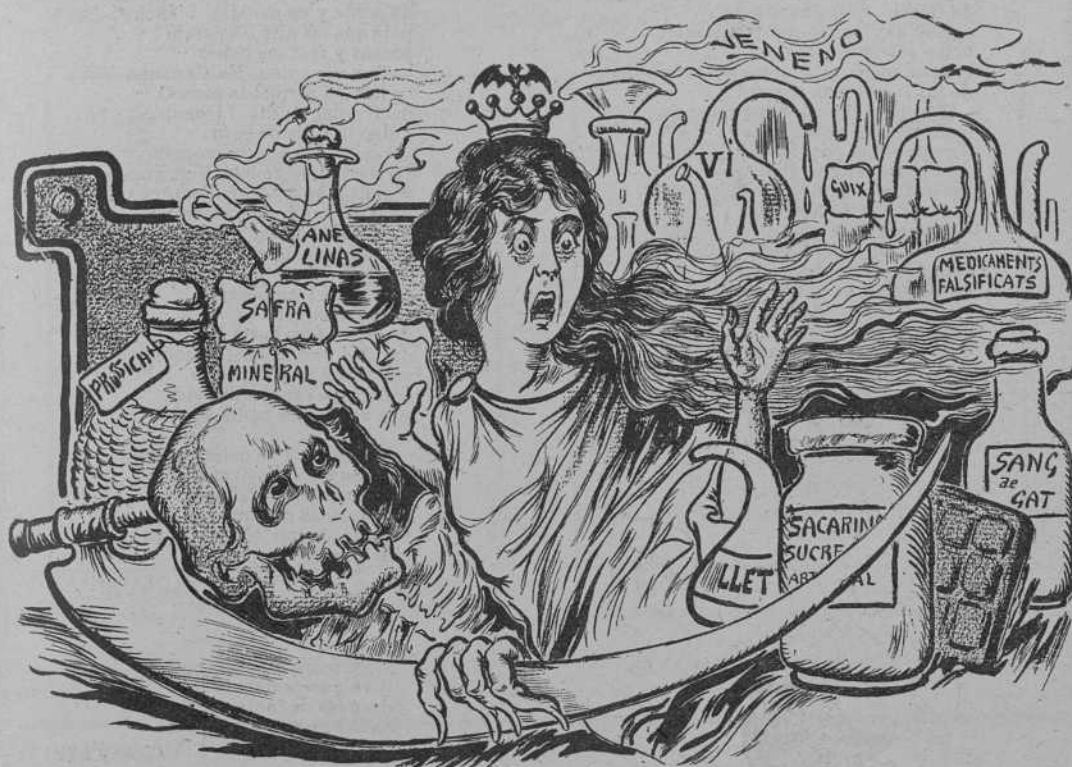
» Senzillament: per ser ell un cassador impertèrrit y no poder sufrir ella, que 's mati als pobres animalets.

» Terminat el fraternal banquet, ell y ella s' han separat més amichs que may.»

Curios ¿veritat?

Aiguns entussiasmas tractan de reorganisar el *Teatre Líric Catalá*, haventse celebrat al efecte algunas reunions preparatorias.

BARCELONA, ADMIRADA

—Un Borgia en cada tenda,
la cunya governada per la química...

¿Es possible, caríssims germans meus,
qu' encare sigui viva?

Dos anys enrera, si no vaig errat de comptes, vá crearse aquesta institució, y molts dels mateixos que venian obligats á donarli vida, 's pot dir que no van parar fins á matarla á picossadas.

Per lo tant, avuy se m' ofereix un dupte.

¿Es que avuy anyoran el Teatre Líric Catalá per donarli vida ó es que l' anyoran senzillament pera tornar á donar gust al bech, matantlo altra vegada?

Á LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—*Vi-la-no va.*
- 2.ª ANAGRAMA.—*Ardor—Rodar.*
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—*La Pecadora.*
- 4.ª TERS DE SILABS.—*FA BRI CA
BRI GI DA
CA DA QUES*
- 5.ª INTRÍNGULIS.—*Marian.*
- 6.ª GEROGLIFICH.—*Compares y comares.*

Diu que á Gracia están que trinan contra 'ls investigadors, pels abusos que cometen cada día, á dret y á tort.
¡Ara véu, qué 'ls preocupa, pobres graciencs! ¡Si aixó passa allá, y á Barcelona, y á la Sagrera y al Clot!
El fet de que aquests abusos sols causin indignació als contribuents de Gracia... no deixa de ser graciós.

En una casa hi ha un estudi per llogar, y s' hi presenta un pintor, demanant condicions al porter.

—Segóns veig hi ha un taller vacant.

—Sí, senyor—respón el porter;—pero es sols pera pintors de paissatge.

—¿Y aixó, perquè?

—Ja veurá, la senyora propietaria es molt devota, y no vol que á casa seva 's pinti 'l desnú.

XARADAS

I

Á UNA REYNA DEMÓCRATA Y CARNICERA

Senyora: per l' interior
(si no 's pert) rebreu aviat
un ofici, convidantvos

quart las festes que farà
la democrata barriada
de Gracia, quins habitants
aquest any, igual que 'ls altres,
volen celebrar com cal
la festa majó, olvidantse
de tot lo que está passant.

Tres la invitació 's perdía
(com no fora gens extrany)
doneuvs per convidada
desde are; puig jo ab total
vos endresso aquestas ratllas
confiant que Sa Magestat
es dignará, tres segona
un rato, pujá aquí dalt
ahont será molt ben rebuda
sobre tot si 'ns vol honrar
visitant el democrátich
carrer de la Llibertat,
quins vehins, tots ells personas

de prima republicá
ja han contractat cinch orquestas
de corda y de metall... blanch
pera que las nits las passin
sonant y fentnos ballar.

Tres vos voleu, Na Carmeta,
(y hus ho permet la mamá)
deixeu per un día 'l trono,
vulgo la taula de carn,
y veniu, que allí us prometo
fervos jo uns honors molt grans
y molt dignes; quart l' altura
de la Reyna... dels mercats;
y tres vos sou tan amable
de donarme 'l vostre bras,
(vull dir, si no 'm doneu pota)
allí, sobre l' empedrat,
saltaré aquella polka
de la Paula y hasta 'l vals
del Frú-Frú, els balls mes demo-
crátichs y més populars.

Deu vos conservi la vida
y la venda per molts anys!

(En cas que us determinessiu
enviheume 'l día avans
unas quantas costelletes,
una rodanxa de carn
y algún cervell, porque puga
convidarvos á sopar.)

J. STARAMSA

Gracia, 15 días avans de la festa major.

II

Tercera quarta-tres quarta:
l' hu quarta de la Total,
después de tanta verola,
hu-dos no te cap senyal.

ANTONI FELIU

TRENCA-CAPS

¿Quín animal podrá ser,
que 'l pots convertir si vols
trayentii una cama sols
desde manso á n' el més fer?

J. MORET DE GRACIA

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8.	—Nom d' home.
7 3 4 4 3 6 3	—Població de Catalunya.
3 4 7 1 6 3	—
7 8 4 4 3	—Edifici.
2 1 4 7	—Color.
4 8 6	—En la tropa.
2 5	—Beguda.
5	—Vocal.

T. RUSCA

CONVERSA

—Escolta ¿qué sabs ahont viu el teu nebot?
—Si que ho sé, Tiberi, si que ho sé.
—¿En quin carré?
—Tú ho has dit.
—¿Y el número?
—Li he dit jo.

J. FARRÉS GAYRALT

GEROGLÍFICH

Q Q Q
N
I
L L
I

F. JOANET

—Liquidación cheneral
d' un guardia municipal!

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Impremta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

Nova edició. Singlots poétichs, ab ninots

OBRA 20

OBRA 21

RESSENYA DE LA ÓPERA

que ab dit títol se representá en lo Gran Teatro del Liceo
escrita en vers y en catalá

PER **DON SERAFÍ PITARRA**

Preu: 2 rals

RESSENYA DE LA ÓPERA

que ab dit títol se representá en lo Gran Teatro del Liceo
escrita en vers y en catalá

PER **DON SERAFÍ PITARRA**

Preu: 2 rals

Acaba de publicarse

LA LUCHA POR LA EXISTENCIA

POR **ANGEL VACCARO**

Versión española de VALENTÍ CAMP y PÍ UMBERT

Un tomo en 8.º, Ptas. 3

C. GUMA

SOTA LA PARRA

Preu: 2 rals

JOSÉ DE ELOLA

CORAZONES BRAVIOS

Ptas. 1

B. PÉREZ GALDÓS

MARIUCHA

Comedia en cinco actos, estrenada en el Teatro Eldorado el día 16 del corriente mes. . . . . Ptas. 2

Manual práctico y recetario de fotografía

POR EL PROFESOR **RODOLFO NAMIAS**

Un tomo en 8.º, Ptas. 3

GUAPAS Y ALEGRES

Album de dibujos, por **F. Gómez Soler**. . . . . Ptas. 1

PRESBITERIAS

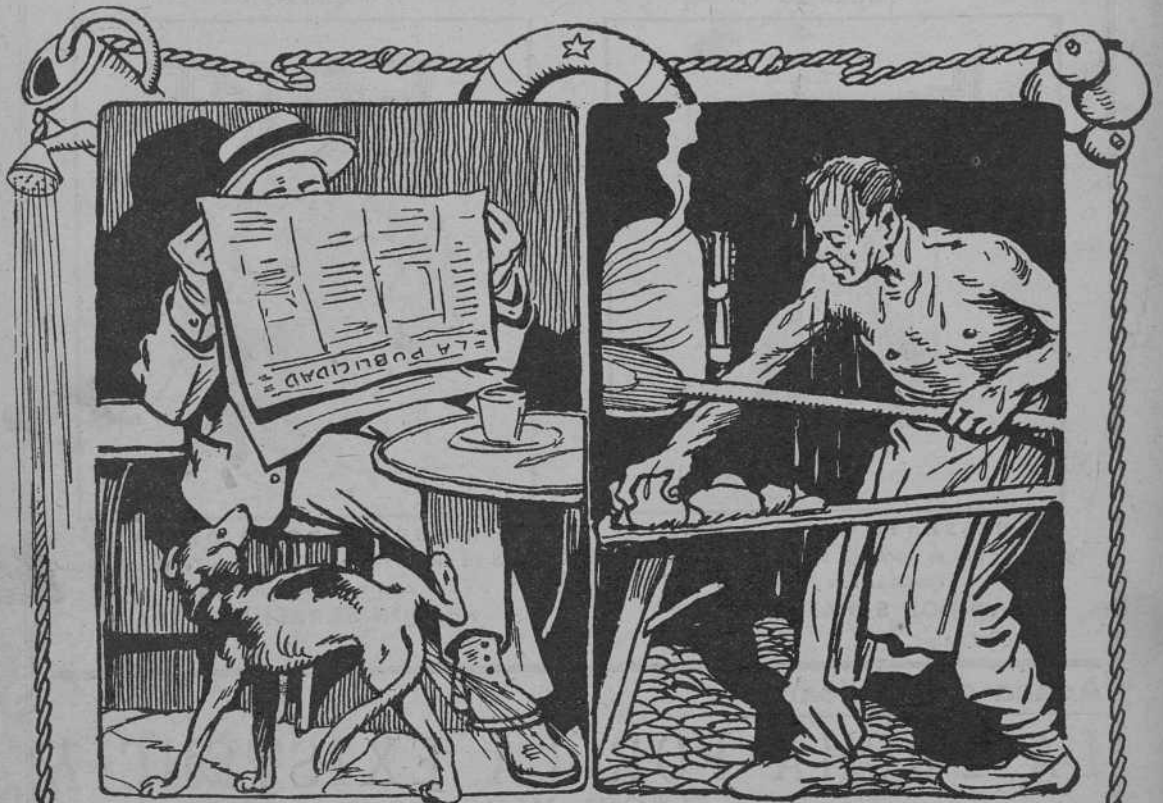
Album de caricaturas, por **Werther**. . . . . Ptas. 1'50

REVISTA DE COMISARIO

Album por **Fradera**. . . . . Ptas. 1'50

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuu ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravios, si no 's remet ademés un ral pera certifiicat Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

BANYS

BANY DE PEUS

BANY RUS

BANY D' IMPRESSIÓ

DUTXA.